

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

2	5	3	5	2
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	3	0	7
---	---	---	---

Master of Arts [Economics] 1st Semester
(2125)

INTERNATIONAL ECONOMICS

Paper : MAECO-104 (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— Attempt FIVE questions in all, including Q. No. 1 which is compulsory and selecting ONE question from each unit.

1. Short questions (any TEN):

- (a) Concept of Foreign Trade Multiplier
- (b) Hedging
- (c) Causes of J-curve effect
- (d) What does OPEC stand for?
- (e) Advantages of economic integration
- (f) Note on Leontief Paradox
- (g) Meaning of Technological gap
- (h) Parts of Balance of Payments
- (i) Name any four of India's exports
- (j) Trade Diversion

- (k) Forward Rates
- (l) Criticism of Ricardo's Comparative Advantage Theory
- (m) Disadvantages of currency swap
- (n) Equilibrium in exchange rate market
- (o) Meaning of optimal tariff 10×2=20

UNIT-I

2. Write short notes on:
 - (a) Dynamic effects of custom unions 5
 - (b) Intra-industry trade 5
 - (c) Gains from trade under constant cost 5
3. What does the Heckscher-Ohlin theory explain? Evaluate the relevance of the Heckscher-Ohlin model in explaining patterns of international trade. 15

UNIT-II

4. Explain the Partial Equilibrium analysis of Tariff for both small and large country cases. 15
5. What is a customs union? Explain the static and dynamic effects of a customs union. Are they purely hypothetical? 15

UNIT-III

6. Examine the mechanism of determining exchange rates. Give arguments for and against the fixed and flexible exchange rates. 15
7. Examine Mundell-Fleming Model of general equilibrium. 15

UNIT-IV

8. What is the Euro-currency market? How does it function? 15
9. Write short notes on:
- (a) Spot and Forward rates 5
- (b) Hedging and Speculation 5
- (c) Past International Monetary System 5

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए, जिसमें प्रश्न 1 अनिवार्य है और प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न चुनिए।

1. लघु प्रश्न (कोई भी दस):
- (a) विदेशी व्यापार गुणक की अवधारणा
- (b) हेजिंग
- (c) J-वक्र प्रभाव के कारण
- (d) ओपेक का क्या अर्थ है?
- (e) आर्थिक एकीकरण के लाभ
- (f) लियोन्टीफ विरोधाभास पर टिप्पणी
- (g) तकनीकी अंतराल का अर्थ
- (h) भुगतान संतुलन के भाग

- (i) भारत के किन्हीं चार निर्यातों के नाम बताइए
- (j) व्यापार विचलन
- (k) अग्रिम दरें
- (l) रिकार्डों के तुलनात्मक लाभ सिद्धांत की आलोचना
- (m) मुद्रा विनिमय के नुकसान
- (n) विनिमय दर बाजार में संतुलन
- (o) इष्टतम टैरिफ का अर्थ

10×2=20

यूनिट-I

2. निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखें:

- (a) सीमा शुल्क संघों के गतिशील प्रभाव 5
- (b) अंतर-उद्योग व्यापार 5
- (c) स्थिर लागत पर व्यापार से लाभ 5

3. हेक्शर-ओहलिन सिद्धांत क्या व्याख्या करता है? अंतर्राष्ट्रीय व्यापार के पैटर्न की व्याख्या करने में हेक्शर-ओहलिन मॉडल की प्रासंगिकता का मूल्यांकन करें। 15

यूनिट-II

4. छोटे और बड़े दोनों देशों के मामलों के लिए टैरिफ के आंशिक संतुलन विश्लेषण की व्याख्या करें। 15
5. सीमा शुल्क संघ क्या है? सीमा शुल्क संघ के स्थैतिक और गतिशील प्रभावों की व्याख्या करें। क्या वे पूर्णतः काल्पनिक हैं? 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਵਿਨਿਮਯ ਦਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਯਾਵਿਧਿ ਕਾ ਪਰੀਖਣ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਰਿਥਰ ਏਵੰ ਲਚੀਲੀ ਵਿਨਿਮਯ ਦਰਾਂ ਕੇ ਪਖ ਔਰ ਵਿਪਖ ਮੇਂ ਤਰਕ ਦੀਜ਼ਿਏ। 15
7. ਸਾਮਾਨਯ ਸੰਤੁਲਨ ਕੇ ਸੁੰਡੇਲ-ਪਲੇਮਿੰਗ ਮਾੱਡਲ ਕਾ ਪਰੀਖਣ ਕੀਜ਼ਿਏ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਯੂਰੋ-ਸੁਦ੍ਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਯਾ ਹੈ? ਯਹ ਕੈਸੇ ਕਾਰਯ ਕਰਤਾ ਹੈ? 15
9. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਟਿਪਿਪਣਿਯਾਂ ਲਿਖਿਏ:
- (a) ਸੌਜੂਦਾ ਔਰ ਅਗ੍ਰਿਮ ਦਰੇਂ 5
- (b) ਫੇਜਿੰਗ ਔਰ ਸਫ਼ਾ 5
- (c) ਵਿਗਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਯ ਸੌਦ੍ਰਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 5

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣੋ।

1. ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕੋਈ ਵੀ ਦਸ) :
- (a) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਗੁਣਕ ਦੀ ਧਾਰਨਾ
- (b) ਹੈਜਿੰਗ
- (c) J-ਕਰਵ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ
- (d) OPEC ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?

- (e) ਆਰਥਿਕ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਫਾਇਦੇ
- (f) ਲਿਓਨਟੀਫ ਪੈਰਾਡੋਕਸ 'ਤੇ ਨੋਟ
- (g) ਤਕਨੀਕੀ ਅੰਤਰਾਲ ਦਾ ਅਰਥ
- (h) ਭੁਗਤਾਨ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਭਾਗ
- (i) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਰ ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ
- (j) ਵਪਾਰ ਵਿਭਿੰਨਤਾ
- (k) ਫਾਰਵਰਡ ਦਰਾਂ
- (l) ਰਿਕਾਰਡੋ ਦੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
- (m) ਮੁਦਰਾ ਸਵੈਪ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ
- (n) ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਰਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ
- (o) ਅਨੁਕੂਲ ਟੈਰਿਫ ਦਾ ਅਰਥ।

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਨਿਮਨਲਿਖਤ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

- (a) ਕਸਟਮ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਭਾਵ 5
- (b) ਅੰਤਰ-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ 5
- (c) ਸਥਿਰ ਲਾਗਤ ਅਧੀਨ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਲਾਭ 5

3. ਹੈਕਸਚਰ-ਓਹਲਿਨ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ? ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਪੈਟਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈਕਸਚਰ-ਓਹਲਿਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

15

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਟੈਰਿਫ ਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15
5. ਕਸਟਮ ਯੂਨੀਅਨ ਕੀ ਹੈ ? ਕਸਟਮ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਕੀ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹਨ ? 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਲਚਕਦਾਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿਓ। 15
7. ਆਮ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਮੁੰਡੇਲ-ਫਲੇਮਿੰਗ ਮਾਡਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਯੂਰੋ-ਮੁਦਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀ ਹੈ ? ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 15
9. ਨਿਮਨਲਿਖਤ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (a) ਸਪਾਟ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡ ਦਰਾਂ 5
- (b) ਹੈਜਿੰਗ ਅਤੇ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ 5
- (c) ਪਿਛਲੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ। 5